ԲԱՐԵԿԱՄ ՏԱՐԻ—ԹԻՎ 429 Կ. ՊՈԼԻՍ, ՔԱՐԱՓԵՏԱԹԻՎ, 1898 ՄԱՅԻՍ 23/4 ՈՐԻՆԱԿ 13 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1815. 23 ՄԱՅԻՍ 1814 Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՎ 429

ՄԱՍՆԱՎՈՐ ԿԱՄ ՕՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐԱՒԱՆԴԱՏՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐԱՒԱՆԴԱՏՈՒՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐԱՒԱՆԴԱՏՈՒՆ

Տարեկան՝ Կ. Պոլսոյ համար 36 դրամ. Տարեկան՝ Կ. Պոլսոյ համար 3½ Յունիս. 2, Կ. Պոլսոյ համար 3 Յունիս. 20, 3 Յունիս. 10 Փետրուար 40 փր. 6 Մարտ. 20, 3 Յուն. 10 Փետրուար

Ամսեայ՝ Կ. Պոլսոյ համար 7 դրամ. 6 Յուն. 3½ Յուն. 2, Կ. Պոլսոյ համար 3 Յուն. 36 Դրամատունէն 40 փր. 6 Մարտ. 20, 3 Յուն. 10 Փետրուար

ՊՈՒԶԱՆԹԻՈՆ: Տարեկան՝ Կ. Պոլսոյ համար 36 դրամ. 6 Յուն. 3½ Յուն. 2, Կ. Պոլսոյ համար 3 Յուն. 36 Դրամատունէն 40 փր. 6 Մարտ. 20, 3 Յուն. 10 Փետրուար

Խմբագրատուն եւ վարչատուն Գաղաթիա Ֆրանկ Ալեմտար թիվ 38.

Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire

Directeur-Propriétaire PUZANT KETCHIAN

Bab Ali Djaddessi, No. 38. CONSTANTINOPLE

ՊՈՒԶԱՆԹԻՈՆ

ՏԵՂԻ ԵՒ ՏԱՐԻՔԸ

ՄԻԱՅՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏԻՐՈՋ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԵԱՆ

ՊՈՒԶԱՆԹԻՈՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐԱՒԱՆԴԱՏՈՒՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐԱՒԱՆԴԱՏՈՒՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐԱՒԱՆԴԱՏՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ ՏԱՐՈՒՆ ՄԷՋ

Տպագրութիւն ե. Բիւլիւպիւլիւնէ

Ա.

Ընդհանուր ուշադրութեան առարկայ եղած հարցը, որ տարուան մէջ ամենէն աւելի կարեւոր հարցերէն մին է, ներկայ տարին ալ ամենէն աւելի կարեւոր հարցերէն մին պիտի ըլլայ։ Ինչո՞ւ համար։ Ինչո՞ւ համար

ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ
Պատմական հանդես
Исторический журнал
Historical Journal
№ 1 (1967)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ՀՀ ԳԱԱ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ՀՀ ԳԱԱ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ՀՀ ԳԱԱ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ՆՈՎՈՍՏԻՆ
ՄԱՐՄՆԱՎՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԱՆՎՃԱՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ, ԹԱՏՐ-ՓԱՆՏՄԻՄԻ 345
345 ՖԱԲՐ., ԹԱՏՐ-ՓԱՆՏՄԻՄԻ 345
ՄԱՆՐԱԿՐԿԻՏ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՐՑԵՐՈՎ ԴԻՄԵՔ ՆՈՎՈՍՏԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ ԴԻՄԵՔ
NOVOSTIN
ՄԱՆՐԱԿՐԿԻՏ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՐՑԵՐՈՎ ԴԻՄԵՔ ՆՈՎՈՍՏԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ ԴԻՄԵՔ

ՆՈՐԱՀՐԱՏԱՐԱԿՎԱԾ ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ինքնագիր նվիրատվություններ ստացվել են Ալեքսանդր Ծատուրյանից, Ալեքսանդր Ղազարյանից, Ալեքսանդր Ղազարյանից, Ալեքսանդր Ղազար

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՂ ՊՐԻԹԻԾ ԵՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000 000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12,954,532
ՀԱՄՈԶԹ 1896 ՏԱՐՒՈՑ 2,981,236

ՆՕՐԹՂՐԸՆ ԷՃՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,893,700
ՀԱՄՈԶԹ 1896 ՏԱՐՒՈՑ 1,121,900

Ընկերութիւնքս իրենց կ. Պոլսոյ միացեալ Դործակալութեան միջոցաւ կ'ատանձնեն ամէն կարդի ապահովագրութիւններ ընդդէմ Հրդեհի, աւելի օգտակար եւ աւելի դիւրագնի սակերով քան ուրիշ ամէն ընկերութեանց սակերը, բաղդատարար այն բացարձակ ապահովութեան զոր կ'ընծայեն իրենց դրամադլխոց մեծութեամբ եւ իրենց պատկառելի միջոցաւ գումարներուն առատութեամբ.—Նաեւ իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն Հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասները 29,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնին.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ չոգենաւոց եւ առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն եւ դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոցէ այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ. 21 եւ 22 կր. սենեակներն, առ ԳԱՒՌՆԻԿ Ե. ՄԵՐՈՒԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	14,500,000
Պահեստի դրամ	»	21,173,000
Տարեկան հասոյթ	»	44,820,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁՆԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ եւ բնակարաններ և առոնց մէջ գտնուած վաճառքներ եւ կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիներով։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՒՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան, 12, 13, 14

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA ST-PÉTERSBOURG

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 Հիմնական. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ
Ընկերութեան ագարանքը, Մեծ Մորքաիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղերը ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթ	25,000,000 »
1881 ին ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի կ. Պոլիս Ա. ՀՐԻՐՄԻՐԵԱՆ

Ղալաթիա, Քարափէն վրայ (Հին Մաֆտոյեան պէղը)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ Համար ԹԷՈՂՈՔ ԲԵՐԲԵՐԵԱՆ

ԼԱՆԻԻ-ԵՈՐՔ

ԴԱՆԱԳ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՄԱՐ

970,000,000 ՖՐԱՆԿ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ Ը'ԵՒՐՈՊԱ

Փարիզ, 16, Պուլ վար ու դ'Իթալիէն 1, 3 եր Լը Բրէմիէր փողոցի անկիւնը գէմ
1845 Հիմնադրուած է վրէ

Ապահովագրեալներու վճար.	96,000,000
Հասոյթ	203,000,000
Նոր ապահովագրութիւնք	630,000,000
Ապահովագրուողներուն փոխ տրուած	15,000,000
1897 յունուար 1	
Աւանդք և անշարժ կալուածք յ'Եւրոպա	43,000,000
Ծաւելեալ դրամագլուխ	138,000,000
Արդի ապահովագրութիւնք	4,285000000

Ցիւղերական ագահովագրեր

Շահաբաժիններու բաշխմամբ եւ ապահովագներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։ Պայմանագրութեան նոր եղանակ, սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։ ԱՌԱՆՁ ՎԵՐԱԳԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան. Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով Ընկերութենէն փոխադրութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թաթրէա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻՒՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
ՔՆՆԻՉ-ՊԱՊԱՊԻՐԵԱՆ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վաչվատա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

«ԱՐԴԵՕՔ» պիտի կարենամ գործածել» ըսելով տարակոյսով արհեստական ակռայ չունել մ'ուրեք, գիմեցէ՛ք վկայեալ տանիմարոյժ ԱԼԻՒՆԱՆ ՆԱՒԱՒԻ և՛ֆ. գործանատունը։ Սա ոսկիի և գաւչուի վրայ արհեստական ակռայ չունելո, փտածները լեցնելու եւ ատոնք հանելու ՄԱՆԱՒԱԳԻՏ առաւելութեամբ է։ Պատրաստած ակռաները թերի չունեցած ըլլալուն պատճառաւ եթէ անպործածելի ըլլան, արժէքն ետ տալու պատրաստ է։ Բայ ի կիրակի աւիշն օր ժամ 4 էն մինչեւ 12 (Ը. Թ.) կ'գտնուի Բերա մեծ փողոց, Աղա ձամի Րուսթէմ խանին դիմացը Գուռ-Թ խան աթարթըման Թիւ. 6։
20—14

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ. — Ա. Եւրոպայի եւ Տաճկաստանի միջեւ առեւտրական յարաբերութիւնք ընդարձակ կուգուին, Ցակոբ Մարաքեան՝ տարիներէ ի վեր հաստատուած ի Նարուի, փորձ յանձնակատար, կ'կատարէ ապրանաց առուծախի գործողութիւններ։ — Բ. Դէպ ի Մ. Նահանգներն ամէնէն կարճ ճամբան Նարուի ըլլալով, չգենաւային մեծ ընկերութեանց հետ կընքած պայմանագրութեամբ, չահաւոր պայմաններ կ'ցուցնէ ճամբորդին։—Գ. եթէ Ֆլորիտ Րուպդոիս չոգենաւային ընկերութեան դիմումի եւ յայտնեմ թէ Նարուի մարագքանի կ'երթան, տոմսակի գնոյն զեղչ կ'սահմանեն գաղթականք միայն.—Դ. Այդ ընկերութեան չդիմողք կարող են ուրիշ ո եւ է չոգենաւով մեկնիլ ի Պրէնն, եւ հան նոյն ընկերութեան չոգենաւով գալ Նարուի.— Ե. Աւելի մանրամասնութեանց համար գիմել հետեւեալ հասցէին։

Jacques Maghakian
Vico III del Piliero N. 4
(Italie) Naples
(Հետագրի հասցէ)
Maghakian Naples

ԱՐՏՕՆԱՅԻՆ ԹԻՒՆԱՆՈՒ ՀԱՍՑԷՆ

ԻՏԳԱՐԱՆԻ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԴՐՈՑ
Գ. Գալաթիա, Նո 38, Գալաթիոյ Ալի Ճաքաֆէ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՒՏԻՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ Կ. ՊՈԼՍՈՑ ԱՐՄՏԻՒ. — Ցօրեն. — Վերջացող չաբթուն ժամանեցին 40,000 քիլէ ցորեն կակուղ այլեայլ տեսակ Անատոլու և 1,500 Րումէլի, Ծախուեցաւ 40 000 քիլէ Անատոլու և 1,500 Րումէլի օրաւն 52—58 փարա։ Կարծր ցորենէն հասաւ ու ծախուեցաւ 6,000 Անատոլու և Րումէլի Եւրոպայի համար օրաւն 45—46 փարայէն։ Եգիպտացորեն. — Հրապարակն հաստաւուն է. վաճառքայ չկայ։ Իզմիրի մէջ ծախուեցաւ 22—42 փարայէն։ Գարի.— 10000 քիլէ Դանուբ ծախուեցաւ տեղական սպառման համար 9 ¾ ղրշ. էն քիլէն։ Իզմիրի մէջ կ'արժէ քիլէն 12½ — 16½ ղրշ. ըստ տեսակին։ Վարսակ. — Ընդունք կայ. վաճառուեցաւ, պատրաստ ապրանք չելլալուն համար։ Մարսիլիոյ մէջ Դամասանի 17 և Պանտրմայի և Ռոստոպոլի գինն է 16.75։ Սիսեռ. — Տեղական սպառման համար 300 պարկ Պրուսա ծախուեցաւ օրաւն 52 փարէն։ Իզմիրի մէջ առեւտուր չկայ։ Սոռսամ. — Վաճառում չկայ։ Իզմիրի մէջ գործ չկայ։ Թրլածներու գինն է 72-74 փր. սովորական տեսակը կ'արժէ 75-76 և ընտիրներն՝ 80 81։ Մարսիլիոյ մէջ՝ 13.25-14։ Լոպէքս.— 500 պկ. Սեւ ծով ծախուեցաւ։ Սև ծովու 80—82 ղրուշ, Սելանիկ 170 և Դանուբ ու Րումելի՝ 105—110։ Թաղնաւէր. — Վաճառքայ չկայ. պատրաստ չկայ։ Մարսիլիոյ մէջ Ռոստոպոլի գինն է 17։ Իզմիրի մէջ գործ չեղաւ։ Հաճար.— 500 պարկ Սեւ Մով ժամանեց օրաւն 32—33 փարայէն. խնդրանք կայ. վաճառում չեղաւ։ Իզմիրի մէջ գործ եղաւ. կ'արժէ 52—55 փարա։

Ալիւր. —Վերջացող չաբթուն ժամանեցին ու ծախուեցան 3000 պարկ, որոց 2000 Սամսոն՝ 82—92էն, 1500 Վառնա 86էն, 1500 Օռեաս՝ 95-120էն։

Դաղթաբերք.—Շաֆոր.—Ժամանեցին 4000 պարկ Թրիէսթէ և 230 ռուս. ծախուեցան 000 Թրիէսթէ 83-90 ղրշ.էն և 230 ռուս 75էն։ Ոհհոխ. —Ժամանեցին 250 պարկ. ծախուեցան 250. գինն էն կախած են։ կ'արժէ պարկը 4.60-5.60 օսմ.ոսկի։ Բլթինչ.—Ժամանեցին 10,000 պարկ Բանկուն և 1300 եգիպտ. ծախուեցան Ա.ն 106 ղրշ.էն և Բ.ն 76-80էն։ Սկեպէրիական կարագ. — Թակառորքի վրայ գործ եղաւ օրաւն 11 ղրշ.էն։ Մոմ. —Ֆուրնիէ ու Աբօլլոն ոչ հասաւ և ոչ ծախուեցաւ։ Օսմանիյէի գինն է սընտուկը 45 ղրշ. և Պոսիորը՝ քիլօն՝ 3⅝ ղրշ։ Քաթող.— Մնաուկը 21½—22 ղրշ., ոսկին 100 ղրշ.էն։

Մեծաղ. — Երկար. — 100 թհնօ ժամանեց։ Շատ գործ չեղաւ։ Մեծաղի միւս տեսակներուն վրայ նշանակութեան արժանի գործ չեղաւ։

Ալխոլ. —Թէեւ ապրանք ժամանեց, բայց վաճառում չեղաւ։

Հանքանիւթ. — Ընթացիկ գործեր եղան։ 20-30 բարթացում կայ։

Մանիֆաքթուրա. — Հրապարակի վրայ գործ չկայ։ Մանածի, մարմանդի, կտաւի և տպածոյի վրայ քիչ չատ գործեր եղան։

Արտասեռի նիւթեր.— Թիֆթիք.— վաճառում եւ ժամանում չեղաւ. կ'արժէ 15 — 18½ ղրուշ — Իւղոյդ. —քնաւ գործ չեղաւ, որովհետեւ պատրաստ ապրանք չկար։ Իզմիրի մէջ գործ չկայ։ Բամպակ. — ժամանում չկայ։ 5000 օխա Ամասա ծախուեցաւ օրաւն 4.18 դր.էն։ 15,000 օխա Ատանա պատրաստ կայ։ Իզմիրի մէջ Հին էքսթրա Սապունճան կ'արժէ 225—230։ Մէլասա. — Շաքարուս վաճառում չեղաւ. պատրաստ ապրանք չկար։ Ի Լիոն Պուռսայի բժշկական մեսաքսի (կէտ) գինն է 38½-43 ֆր. Սուրիա՝ 38-40½ և Պուռսայի կրկնոյր մեսաքս (Օրկանէն) 44 և Սուրիա 43 46 ֆր։ Կապէքս. —Ընթացիկ գործեր եղան։ Աֆիոն.— 13 անուակ Զմիւռ ծախուեցաւ 113էն, 22 Գարահիսար 122 125էն եւ 8 Գոնիա՝ 118—122էն։ Իզմիրի մէջ գիները կ'իյնան. մէկ քանի գործ եղան 75-76 ղրուշէն օրաւն։ Հունձքերու վրայ լաւ լուրեր կան։ Գապ Ալեփ. —Ծախուեցաւ 17 պարկ Ռոզաա, Նիյէտ, Զանկըրը, սպիտակ 23½էն, 35 Գայսէրի, Էվէրէք, Նաֆիւռէ 15.87½—16, 3 Զանկըրը ոսպտակ 21էն եւ 13 Նիյէտ գեղին 11¾—13½ ղրուշէն օրաւն։ Իզմիրի մէջ գործեր էլան 18—19 ղրուշէն օրաւն։ Մահմուդիէ. — Օխան 60-200 ղրշ։ Սալեպ. — Օխան 12½—15½ ղրուշ։ Դեղէն Ռեպրամ, — 19-19½ ղրուշ։ Դեղէն ճերճիր. — կ'արժէ օխան 1.50 3.25 ղրշ։ Գըլխապոր.—Օխան 5-5½ ղրուշ։ Մորև.—6-14 ղր։ Հնոյտ.—Օխան 45-55 փր։ կապէն. կ'արժէ կենդիսարը 65-70 ղրշ։ Գըլխապոր —օխան 5-6½ ղրշ։ Խոպոպէն.— կենդինարը 30-60 ղրշ։ Պոռտ.—Գործ չեղաւ։ Նաեւ.— 5-5½ ղրշ։ Ջամխ.— Օխան 20 փր.էն 4½ ղրշ։ Թապ. —1½-3½ ղրշ. օխան։ Մատթիա.— Օխան 22-45 ղրշ։

(Ասթեպր. Սիւնիկ Լրագիրը Ապրիլ 2/21 Մարտ)

ԳԱՒԹ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Վ է Ց

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՔ

Ինձ նման տկար աղջիկ մը ինչ օգտակար ծառայութիւն կրնար մատուցանել իր քոյրերուն։ երկարօրէն խորհեցայ այս խնդրոյն վրայ եւ որոշեցի ԱՁՕՐԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԼԻՒՍԱՒՈՐ ԱՂՋԻԿՆԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎԱՆԱՐԱՆ մը հիմնել ծննդավայրիս մէջ։ Ուստի ամբողջ կարողութիւնս այս նպատակին իրականացման յատկացուցի, և սկսայ գիշեր ցորեկ աշխատիլ ու ամէն ինայողութիւն իգործ գնելով դրամագլուխ մը ձեռք անցնել։ Ուրախ եմ որ հիմա նպատակիս մօտեցած կ'գտնուիմ։ ունեցած հարիւր հազար ֆրանքս կ'բաւէ հաստատ սկզբնաւորութեան մը համար։ Ծրագիրս չատ պարզ է, ապատանարանը զոր պիտի հիմնեմ, անկեանոցի մը նմանցնելու միտք չունիմ, և ոչ ալ ազատ վայր մը պիտի ըլլայ ան, ուր ամէն կարգի ծոյլեր, ընկերութենէ վտարուածները արձակ համարձակ հանգստանքան գտնեն։ Անոր գուռը միշտ բաց պիտի մնայ պատուաւոր այրիներու և լքուած կամ անոք աղջիկներու առջեւ, եւ ոչ օք երախտապարտ պիտի ըլլայ մէկու մը, երբեն ապաստանարան ընդունուելուն առթիւ։ Որովհետեւ մեծ արհատանոց մը պիտի ընեմ զայն և հոն ընդունուող իւրաքանչիւր կին, իր աշխատութեան հատմնատութեամբ չահաբաժին պիտի ստանայ ապաստանարանի հասոյթէն։

Բարիզէ մեկնելէ առաջ ծրագիրս պարզեցի օտարութեան մէջ միակ պաշտպանս եղող էրչին, որ չատ գործնական գտաւ զայն և իր բնածին վեհսրտութիւնով խոստացաւ աջակցիլ ինձ ամէն պարագայի մէջ։ Բայց որովհետեւ այս կարգի մեծ ձեռնարկի մը սկսելէ առաջ, պէտք էր ժամէն ուսումնասիրել միջավայրն, ազգու յանձնարարական մը առի էրչէն հոս պատուաւոր անձի մը ուղղեալ, Թէ Պոլսոյ մէջ անգործ չմնալու և թէ միեւնոյն ժամանակ ծրագրիս գործադրութեան աշխատելու համար։ Խոստան այնպէս բերաւ որ, դպրոցի մը փոխանակ տեղւոյն առաջարկեցին ինձ։ սիրով ընդունեցի զայն և տարիէ մը վեր կ'աշխատէի այս գործին մէջ, ուր ծանօթացայ Մ. Պալթիմէին և անոր համազուսիներուն չնորհիւ դիժելով որոշումս, գտայ զձեզ։

Անահիտ իր պատմութիւնն աւարտելէ վերջ մեծ չունչ մ'առաւ ու պայուսակէն ճռէտի Լիոնէի 100,000 ֆրանքնոց չեքը հանելով։

—Աւասիկ տասնըհինգ տարուան ինայողութեանս արդիւնքն, հառաչեց, եթէ ես չկրցայ ապատանարան մը դնել իմ վշտագին օրերուս մէջ, գոնէ հարիւրաւոր կիներ ու աղջիկներ լծոզ ապատանին կԱՒԻԿԵԱՆ — ԱՆԱՀԻՏԵԱՆ հաստատութեան մէջ։ Ո՜հ, Թող երջանիկ ըլլան անոնք, յանուն մեր միացեալ սիրոյն, որ աւա՜զ այնչափ դժբախտ վերջաւորութիւն մը ունեցաւ...

Անահիտ չկրցաւ այլեւս չարունակել. արցունքներու հեղեղ մը ողողց տժգոյն դէմքն ու ձայնը կոկորդին մէջ խզզուած մնաց։

Տիրող յուզումն աննկարագրելի էր։ ամենքն ալ կ'հեծկլտային ու ոչ ոք կ'համարձակէր մխիթարական բառ մը ուղղել Թշուառ կնոջ։

Վերջապէս Վարդասեբեան արցունքները սրբելով։

—Ազնիւ կին հանգչաց։ եթէ դուն այսչափ տառապանքներուդ մէջ վճռականութիւն ունեցար բարեգործութիւնով մը չեր անմահացնելու, եթէ դուն քու յամառ աշխատութեանդ տասնըհինգ տարուան արդիւնքը ԿԱՒԻԿԵԱՆ—ԱՆԱՀԻՏԵԱՆ յիշատակարանի մը կը նուիրեիր, ծակոր կաւիկեանի նման վաթսուն հազար ոսկի դրամագլուխ ունեցող վաճառական մը, որ մինչեւ վերջին չունչը կորուսած սիրոյն վրայ կ'ողբար, ինչո՜ւ նուազ կորով արտայայտէ չէր ըսը գնահատելու։ Օ՜ն, յանուն կաւիկեան վաճառատան, որուն տէր և անօրէնն եմ հիմա, 200,000 ֆրանք կ'աւելցնեմ ձեր 100,000 ֆրանքին վրայ եւ կ'տառյարկեմ որ որքանոցի ճիւղ մ'ալ աւելցնենք ԿԱՒԻԿԵԱՆ—ԱՆԱՀԻՏԵԱՆ ԱՊԱՍՏԱՆԱՐԱՆԻՆ մէջ։

Այս անակնկալ առաջարկին վրայ Նեմզար ամուսնոյն ձեռքերէն բռնելով։

—Ո՜հ, որչափ ազնիւ ես, Շապուհ, ըսաւ։

—Ձմարտապէ՞ս ազնիւ կրկնեց Անահիտ։

—Բայց Տիկին, յարեց երիտասարդը, պարզապես պարտք մ'է զոր կ'հատուցանեմ մօրեզբօրս յիշատակին, իր դրամով իրեն յիշատակարան մը կանգնելով։

Եւ գլուխ գլխի տուած սկսան ծրագիրները կազմել այս բարեգործական երկակ հաստատութիւններուն նկատմամբ։

Մինակ Փուլիկ հանդիմ էր, որ չատ գոհ չէր թէեւ այս կարգադրութենէն, սակայն անոր խուլ դիտողութիւններն արժէք չէին կրնար ունենալ ընդհանուր փափագին առջեւ։

* * *

Կ'մաղթենք որ մօտաւոր ապագայի մէջ բացուի տեղի ունենայ ԿԱՒԻԿԵԱՆ — ԱՆԱՀԻՏԵԱՆ ԱՊԱՍՏԱՆԱՐԱՆ — ԻՐԲԱՆՈՑԻՆ, որուն պէտքն ապաքէն զգալի է միշտ։ կ'սպասենք Տէր և Տիկին Վարգապետենէ և մանաւանդ Տիկին Անահիտ, որ փութացնեն իրենց այս ծրագրած գործն ու իրականապէս անմահացնեն երկու միացեալ սըրտերու յիշատակն։

Վ Ե Ր Ջ

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ վաքֆէն Բերա, Գամէր խանի մէջ գտնուած Դրամագլուխ փողոց Թիւ 3 գետնյարկ ճաշարդի պայմանաժամով վերջ պիտի գտնէ 1898 տարւոյ 17 Ուրբաթի օր ժամը 9ին (Ը. Թ.)։ ամենաբարձր գոյն վրայ հարիւրին հինգ (5%) աւելցնելով գինը, փափաքողք՝ պարտին մինչ վերոյիշեալ թուականը ներկայանալ Խնամակալութեան յիշեալ Ս. եկեղեցւոյ։ 8—5

Ղալաթիա, 16 Մարտ 98

ԱԶԳ.—ՅԵՏՈՒՆԻ ԶՈՒՏ ԽԱՀՈՒԻ ԹԻԹԵՂԱՑԱԾ ՏՈՒՓԵՐՈՒՆ ՄԷՋ.— Ի Նպատ ՍՐԲՈՑ ԾԱԿՈՐԱՑԱԾ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ.— Գէն մէկ օրուայ 12 դահլիճան։ — Սոյն հաստատութեան ի նպատ վաճառ հանուած Րիսոյի բնաիր տետակ խահուէն որ անարատութեամբ եւ ախորժելի համովը գործածողներուն ծանօթ է, այս անգամ մեծագոյն ինամով պատրաստուած եւ մէկ օրուայ գինը 12 դահեկան որոշուած է։ Գործածողք ուժան եւ ընտիր ապրանք գտած ըլլալէ զատ, բարեգործութիւն մ'ալ ըրած պիտի ըլլան։ Կեդրոնատեղին է Ղալաթիա Ներ ծուխ ճաուչէի Զինէրլի խանին կից Թիւ 70 մերթ նոցը։ կ'ծախուի ամէն ծախվաճառ եւ մանրավաճառներու քով։ — 100 արամ զուտ խտանէ պարունակղ տուփին գինն է 3 ղրշ. 50 տրամ՝ 1 ու կէս ղրշ։ 30—7